

150. výročie založenia školy

Predslov

Víziou každej spoločnosti je zakladať si na vzdelanom národe. Len tak sa môže posúvať ľudstvo vpred. Túto úlohu si od nepamäti vzali pod patronát školy... Tá naša oslavuje 150. výročie svojho vzniku.

Rok 1869 sa nezmazateľne zapísal zlatými písmenami do histórie novohradského regionálneho školstva. Vtedy uzrela svetlo sveta zriaďovacia listina Lučeneckého štátneho učiteľského ústavu a jej prvý riaditeľ Terray Károly spolu s dvoma učiteľmi privítali v školskom roku 1869/1870, presne 27. novembra, osemnásť mladých chlapcov, ktorí splnili podmienky prijatia.

Za 150 rokov sa toho veľa zmenilo – zriaďovatelia, prezidenti riaditelia, vyučujúci, ale čo zostalo nemenné, je jej humánne poslanie. Počas existencie našej školy jej brány opustilo približne 7000 absolventov – učiteľov, vychovávateľov, sociálnych pracovníkov, či animátorov, aby zúročili to, čo im škola dala do vienka – lásku k deťom, trpezlivosť a úctu k seniorom.

Kvalita školy sa nemeria jej vekom, ale úspešnosťou jej absolventov. Mená ako B. Slančíková - Timrava, O. Sliacky, M. Ďuríčková, V. Kačáni, J. Findra, L. Germánová či T. Tamás a mnohé ďalšie sa nezmazateľne zapísali do zlatého fondu slovenskej či maďarskej kultúry. Verím, že onedlho k týmto menám pribudnú ďalšie. Potenciál z radov žiakov na to máme, o čom svedčia mnohé úspechy a ocenenia na rozličných fórach.

Do ďalších plodných rokov našej alma mater jej želám mnoho skvelých žiakov, zapálených učiteľov a spokojných rodičov.

Mgr. Ondrej Nociar – riaditeľ SOŠPg Lučenec

Prierez históriou názvov školy:

Vzdelanostnú a kultúrnu úroveň mesta i celého regiónu určujú školy, ktoré v ňom pôsobia. V meste Lučenec je jednou z najstarších práve naša škola – Stredná odborná škola pedagogická – Pedagógiai Szakközépiskola.

Jej história sa začala písať v roku 1869 zriadením Kráľovskej učiteľskej akadémie, ktorá pripravovala učiteľov národných škôl od roku 1869 do 1960, učiteľov materských škôl od školského roku 1959/1960, vychovávateľov od školského roku 1963/1964, sociálno-výchovných pracovníkov od školského roku 1996/1997, kultúrno-výchovných pracovníkov od školského roku 2005/2006 (odbor premenovaný na animátor voľného času) a od školského roku 201/2019 pedagogických asistentov.

Škola niekoľkokrát zmenila svoj názov, čím reagovala hlavne na politické pomery v krajine. No v názve školy vždy rezonovali termíny – učiteľský, pedagogický... poukazujúce na jej úzku profiláciu.

1869//70 – 1889 Kráľovská učiteľská akadémia

1889/90 – 1901 Štátna učiteľská akadémia

1901/02 – 1918 Lučenský maďarský kráľovský štátny učiteľský ústav

1918/19 – 1938 Štátny československý učiteľský ústav

1945/46 – 1950 Štátna učiteľská akadémia

1950/51 – 1959 Pedagogické gymnázium

1959/60 – 1976 Pedagogická škola

1976/77 – 1996 Stredná pedagogická škola

1996/97 – 2018 Pedagogická a sociálna akadémia

Od 1.9. 2018 – Stredná odborná škola pedagogická – Pedagógiai Szakközépiskola.

S výnimkou obdobia 2. svetovej vojny, keď bol chod školy prerušený, našu školu ukončilo približne 7000 absolventov.

Budova školy

Budova školy bola postavená v rokoch 1783-1784 v klasickom slohu na základe autorstva architekta Ferenc Miksa. Niekoľkokrát prešla rekonštrukciou a prestavbami - v rokoch 1850-1857, 1869 i ďalších rokoch. Komplexná rekonštrukcia prebehla v rokoch 2000-2006 a v roku 2016 bola vykonaná injektáž múrov budovy a čiastočná sanácia omietok za účelom zastavenia vzliňavosti vlhkosti stien.

Dvojposchodový objekt školy predstavuje v pôdoryse tvar hranatého písmena „O“ a v severnej časti s krídlom vytvára tvar písmena „L“. Hlavné priečelie je 11-osové. Vchod do je situovaný v strede a štyri okenné osi na ľavej i pravej strane sú rovnaké.

Priečelie po všetkých stranách je vertikálne členené pilastrami. Strecha je sedlová. Vo dvore na stene sú umiestnené slnečné hodiny a zvon. Budova je kultúrnou pamiatkou postavenou na pamiatkovo chránenom území.

Riaditelia školy:

Károly Terray	1869 – 1884
Lajos Szováthy	1884 – 1900
Dénes Zayzon	1901 – 1906
Rezső Brunovszky	1906 – 1919
Jozef Hádek	1919 – 1920
Ján Štrobach	1920
Vladimír Hrubeš	1920 – 1929
Rudolf Auerhan	1929 – 1937
Vladislav Ružička	1937 – 1939
Jozef Paška	1945 – 1950
Štefan Beracko	1950 – 1970
Štefan Volent	1970 – 1975
Klára Mišútová	1975 – 1995
Ondrej Veselý	1995 – 2014
Ondrej Nociar	2014 – doteraz

Súčasný stav

Stredná odborná škola pedagogická je stredná škola v zriaďovateľskej pôsobnosti ÚBBSK so samostatnou právnou subjektivitou.

Za posledných 15 rokov sa počet žiakov ustálil v rozmedzí **330 - 380**, čo je vzhľadom na dlhotrvajúcu klesajúcu demografickú krivku obyvateľstva a nízky status učiteľa v spoločnosti solídny počet. Poskytuje vzdelávanie v 3 študijných odboroch:

7649 M– učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo (s VJS a VJM),

7661 M– sociálno-výchovný pracovník s VJS,

7670 M– pedagogický asistent s VJS

Je jedinou štátnou školou v Slovenskej republike, kde sa vyučuje študijný odbor **7649 M– učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo** aj v maďarskom vyučovacom jazyku.

V škole pracuje cca 36 interných pedagogických zamestnancov, vrátane VPZ, z ktorých je 1 školský špeciálny pedagóg, 1 školský psychológ, 2 výchovní poradcovia . Pedagogickí zamestnanci spĺňajú 100% kvalifikovanosť a zúčastňujú sa ďalšieho odborného vzdelávania za účelom zvyšovania kvalifikácie.

SOŠPg Lučenec ako jedna z mála ponúka a realizuje integráciu žiakov s rôznym druhom postihnutia. So vzdelávaním integrovaných žiakov má vyše 20 ročné skúsenosti.

Z materiálo-technického zabezpečenia sú v škole okrem 16 tried aj 3 učebne výpočtovej techniky, učebne s interaktívnymi tabuľami, učebne CUJ, učebne odborných predmetov, posilňovňa, športový areál posilňovňa a telocvičňa. Normatívne podmienky boli ŠŠI ohodnotené na 99,2%.

Vďaka projektu (2011) bola revitalizovaná žiacka knižnica .

V priestoroch školy sa nachádza aj školská jedáleň s kapacitou 240 obedov/1 deň.

Od roku 2002 škola spolupracuje formou výmenného projektu s Vysokou školou Ferenca Gaála v Sarvaši (Maďarská republika) za účelom získavania nových kompetencií a realizácie svojich zručností v edukačnom procese v maďarsky hovoriacom prostredí. Je určený pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským.

Je potešiteľné, že SOŠPg naskočila na moderný trend a pravidelne sa zapája do projektov programu ERASMUS+. Vďaka nemu naši najlepší žiaci realizujú prax v štátoch partnerov – Praha, Gillingham, Sarvaš.

Vízia do budúcnosti

Víziou našej školy je, aby bola kvalitne fungujúcou inštitúciou - modernou, kvalitnou, spravodlivou a otvorenou s aktívne sa učiacimi žiakmi.

Moderná škola – škola uplatňujúca nové metódy a formy vyučovania, s dôrazom na zážitkové vyučovanie, nie na memorovanie poznatkov, prvky IKT vo výučbe, moderné pomôcky a učebne, s kvalitnou výučbou cudzích jazykov.

Kvalitná škola – jej zárukou je pedagogický tím, ktorý rozširuje svoje odborné znalosti, sleduje nové trendy vo vyučovaní, je v kontakte so zmenami v legislatíve, postupuje podľa štandardov daných štátom; ďalším meradlom kvality je spokojnosť žiakov a rodičov, zriaďovateľa a širokej verejnosti; meradlom kvality je v neposlednom rade aj úspešnosť absolventov školy v prijímacom konaní na vysoké školy, úspešnosť v ďalšom štúdiu a uplatnenie sa na trhu práce.

Spravodlivá škola – nielen dohliadať na uplatňovanie princípu spravodlivosti v oblasti hodnotenia, ale vytvoriť podmienky priehľadnosti – dbať o to, aby všetci mali pocit, že sú spravodlivo hodnotení – ako žiaci, tak i učitelia a zamestnanci.

Otvorená škola – predstavuje školu zameranú na výchovu, vzdelávanie, šport, kultúru, na budovanie spolupráce so širokou verejnosťou.

LOGÁ ŠKOLY:

Logo SOŠPg Lučenec

Logo PaSA Lučenec

Popis nového loga:

V novom logu sú požitá tradičné pégečkárske farby – modrá, biela a žltá, symbolizujúce slobodu, čistotu, slnečnú energiu a mladícky elán.

Jeho nosným motívom sú rozprestreté krídla Fénixa symbolizujúce znovuzrodenie, ochranu a príslušnosť k mestu Lučenec.

Logo dotvára nový názov školy v podobe jej skratky a miesta príslušnosti.

Popis loga PaSA:

V kruhovom bielom poli, symbolizujúcom čistotu sa nachádza modrou farnou zvýraznená skratka školy PaSA a miesto príslušnosti. Logo má aj ďalšie verzie so žltým poľom symbolizujúcim slnečnú energiu. Maďarská verzia loga je podobná tej slovenskej, s rozdielom v skratke názvu školy – PÉSA.

Hymna školy:

Tá lučenská pégeeška

Tá lučenská pégeeška,
tá je pekne stavaná, stavaná, I:
stavali ju dva a dva murári,
zo samého kameňa, kameňa. :I

Dvesto okien do ulice,
dvesto okien do dvora, do dvora, I:
ani som sa ne a nenazdala,
že tam budem štyri roky väznená, väznená. :I

Tri roky som vydržala,
a posledný vydržím, vydržím, I:
a keď budem po a po mature,
potom si ja povôlim, povôlim. :I

Matury som vydržala,
do života vstupujem, vstupujem, I:
našla som si chlapca okatého,
a teraz ho milujem, milujem. :I

Významní absolventi

PhDr. Michal ADAMČÍK, CSc. – vysokoškolský pedagóg, letec

Eduard ANTAL – akademický maliar

Doc. Ing. Ján BAKŠA, CSc. – vysokoškolský pedagóg na VŠP Nitra

Ing. Štefan BOJTÁR, CSc. – učiteľ, ekonóm

Prof. PhDr. Július BOROŠ, DrSc. – psychológ, VŠ pedagóg

Gustáv BROCKO – učiteľ, školský pracovník, autor učebníc matematiky a scenárov pre rozhlas a televíziu

Karla BROCKOVÁ – učiteľka, publikácie učebníc pre 1. stupeň ZŠ

Prof. PhDr. Juraj BRŤKA, CSc. – pedagóg, VŠ učiteľ katedry špeciálnej pedagogiky FFUK Bratislava

Prof. PhDr. Milan CIBRES, DrSc. – VŠ pedagóg, katedra prírodovedeckej fakulty UPJŠ Košice

PhDr. Gustáv ČECH – učiteľ, verejný pracovník

Doc. PhDr. Július ČERNICKÝ, CSc. – vysokoškolský pracovník

Marek DANKO (umelecké meno Mark Dann) – hudobník, skladateľ piesní pop music

Lenka DEDINSKÁ – učiteľka, redaktorka, autorka a spoluautorka mnohých učebníc

Mária ĎURÍČKOVÁ – spisovateľka

Prof. Belo FELIX, PhD. – vysokoškolský pedagóg, osobnosť slovenskej hudobnej pedagogiky

Cyril GALLAY – učiteľ, prekladateľ, publicista, autor básní, próz a veršov pre deti

Vladimír GAŠPAROVIČ – učiteľ, riaditeľ ZŠ a SŠ v Bratislave

Ondrej GULLER – učiteľ, ľudovýchovná a osvetová činnosť najmä v oblasti ovocinárstva

PhDr. Ján HALAJ, CSc. – vysokoškolský pedagóg, autor pedagogických prác

Ján KAČÁNI – učiteľ, umrel počas vojny ako 30 ročný

Prof. PhDr. Vladislav KAČÁNI, CSc. – psychológ, VŠ pedagóg

Milan LALUHA – akademický maliar

Doc. PhDr. Ľudovít LAŠÁN, CSc. – pedagóg, historik, básnik

PaedDr. Ondrej Matuška PhD. – špeciálny pedagóg, riaditeľ ZŠI s poruchami sluchu v Lučenci

Július MÉZEŠ – učiteľ, osvetový pracovník, prvý riaditeľ knižnickej školy v Bratislave

PhDr. Ján MIHÁL – učiteľ, jazykovedec, prekladateľ, autor učebníc slovenskej gramatiky

František ONDRIS – učiteľ, školský inšpektor

Prof. PhDr. Ondrej PAVLÍK, DrSc. – akademik ČSAV, VŠ pedagóg

Doc. PhDr. Pavel PAŠKA, CSc. – pedagóg, venoval sa problematike pedagogiky dospelých

Ján PETRÁŠ – učiteľ, osvetový pracovník

Pavol PETRÍK – učiteľ, hudobný skladateľ, autor operiet a skladieb pre spevácke zbory

Prof. PhDr. Ján SALAJ, CSc. – vysokoškolský pedagóg

Ladislav SÁRA - redaktor rozhlasu SNP

Prof. Ladislav SZÁNTÓ, DrSc. – učiteľ, filozof, akademik ČSAV a SAV

Doc. Dr. Ondrej SLIACKY – spisovateľ

J. SLOBODA - učiteľ, osvetový pracovník

Prof. PhDr. Ondrej STOJKA, CSc. – VŠ pedagóg, vedúci katedry dejepisu PF Nitra

PhDr. Vladimír VACHALÍK, CSc. – pedagóg, venoval sa ťažkovychovateľnej mládeži

Prof. PhDr. Ľudovít VIŠŇOVSKÝ, CSc. – VŠ pedagóg, autor VŠ skrípt a pedagogických publikácií

Rozhovor s Máriou Ďuričkovou, spisovateľkou literatúry pre deti a mládež

Spomienky

Otázka: Učiteľský ústav v Lučenci zohral v rozvoji vzdelanosti na Slovensku významnú úlohu. Ako si vy, pani spisovateľka, spomínate na svoje študentské časy v tejto škole? A prečo ste sa rozhodli práve pre Lučenec?

Odpoveď: Lučenec mal priame spojenie s mojou rodnou Zvolenskou Slatinou. Bola to hodina cesty vlakom, žiacky mesačný lístok stál 50 Kč, teda výdavky ešte únosné aj v tvrdých rokoch hospodárskej krízy. Školské stravovanie neexistovalo, požíveň som si nosila so sebou. Aj pri nepohodlí dennodenného dochádzania pokladám štyri roky lučenského štúdia za krásny úsek svojho života, možno ten najkrajší.

Nazývali sme sa „cúgoši“, my dochádzajúci, veselá študentská chasa, ktorá maširovala zavčas rána do škôl a vracala sa domov neskoro popoludní, často až za tmy. Z dnešného pohľadu sa dá povedať, že to bola duchovná elita slovenského vidieka – budúci učitelia, profesori, inžinieri, lekári, vedci, umelci, politici.

Ranné a odpoľudňajšie vlaky mávali posledný vozeň vyhradený pre študentov, tam sme rozvíjali svoje rozhovory, škiepky, zábavy. Husle boli naša neodmysliteľná hudobná pomôcka, nosili sme ich so sebou dvakrát do týždňa.

Bola som usilovná študentka, náramne ma to všetko tešilo, cítila som, ako sa mi otvára svet.. Profesorov sme mali zväčša Čechov, ale ako sa len všetci snažili osvojiť si slovenčinu! Ach, náš nezabudnuteľný profesor, RNDr. Jan Havlíček (prírodopis a telocvik), ktorého zbožňovali všetky študentky! A ani profesorka, PhDr. Krhounová, ktorá nás učila jazyk československý. A pán profesor, PhDr. Václav Ružička (pedagogika a psychológia) a ďalší a ďalší...

Bola to naozaj dobrá škola, ten lučenský Učiteľský ústav. Škoda, že prišla tá pohroma. Náš ročník ešte stihol odmaturovať (v máji 1938) a potom už nasledovali údery – mobilizácia, demobilizácia, Mníchov, Viedenská arbitráž. V novembri 1938 som ronila horúce slzy pri rozhlasovej správe, že moje milované študijné mesto Lučenec pripojili k Maďarsku.

Otázka: Aké sú dnešné vaše kontakty s krajom Timravy a Madácha?

Odpoveď: Kontakty sú slabé, na tento čas vlastne nulové (môj vek a zdravotný stav). Asi pred 15 rokmi som mala čitateľskú besedu v Strednej pedagogickej škole v Lučenci a Veľkom Krtíši. Okrem toho dve stretnutia maturantov v Lučenci. Inak nič.

Už si len hovorím clivo s klasikom: „Tá moja mladosť v bielom na pažiti leží.“

ZDROJ: Rozhovor Dr. Františka Mihálya s Máriou Ďuričkovou Návrat do krajiny detstva, publikovaný v regionálnom týždenníku Novohradské noviny 18.10. 1994.

Z každého rožka troška...

Naša škola žila a žije rušným životom. Dosahovala a stále dosahuje vynikajúce umiestnenia v rozličných oblastiach – v športovej, recitačnej, hudobnej, tanečnej, či spevákovej oblasti.

V škole funguje desaťročia folklórna skupina, v súčasnosti pod vedením PaedDr. Eriky Kurákovvej. Spevácky zbor zase dosahoval koncom minulého storočia vynikajúce výsledky v celoštátnej i medzinárodnej konfrontácii pod dirigentskou taktovkou Ildikó Gaálovej.

Máme víťazov Hviezdoslavovho Kubína, Štúrovho Zvolena, súťaže Pekná maďarská reč či súťaže Poznaj slovenskú reč i v ďalších súťažiach.

SOŠ pedagogická vydáva každoročne Almanach Fénix, ktorý vystriedal po niekoľkých rokoch stagnácie Almanach Prvosienku, kde prispievajú či prispievali svojimi umeleckými výtvormi literárne nadaní žiaci.

Športová oblasť je tiež bohato zastúpená úspechmi našich žiakov či absolventov v atletike, volejbale, basketbale, lyžovaní, florbale či elektronických šípkach. Niekoľkokrát lučenecká pedagogická stredná škola zorganizovala Športové pedagogické hry stredných pedagogických škôl s vynikajúcimi výsledkami, napr. v roku 2017 zvíťazila v súťaži družstiev, dokonca s medzinárodnou (českou) účasťou.

Popri výchovno-vzdelávacom procese funguje aj bohatá mimovzdelávacia – krúžková činnosť, kde si naši žiaci môžu rozvíjať svoj talent, či nadanie. Môžu si vybrať z bohatej ponuky približne 20 krúžkov.

Viac informácií o škole

Dnešná doba je dobou informačného boomu. Preto, pokiaľ Vás informácie v tejto publikácii neuspokojili alebo ste v nej nenašli to, čo ste chceli nájsť, dávam Vám, ctení čitatelia, pár odkazov, kde je možné hľadať informácie o našej škole zahnať:

www.pasalc.wbl.sk

facebook - Pedagogická a sociálna akadémia Lučenec

publikácia: 125 rokov učiteľského vzdelávania v Lučenci

dizertačná práca: Tóthová, K.: Dejiny učiteľského ústavu v Lučenci. Lučenec 2014

ŠkVP 7649 M učiteľstvo pre MŠ a vychovávateľstvo

ŠkVP 7661 M sociálno-výchovný pracovník

ŠkVP 7662 M animátor voľného času

ŠkVP 7670 M pedagogický asistent

Kroniky školy

Uvedené publikácie, dizertačná práca a ŠkVP k jednotlivým študijným odborom sú k nahliadnutiu v kancelárii riaditeľa školy.

Záver

150 rokov úspešnej existencie našej školy svedčí o tom, že je stále neoddeliteľnou súčasťou stredoškolského vzdelávania v Novohrade i na Slovensku. Je samozrejmé, že len kvalitná škola prežije v ťažkej konkurencii škôl. Naša alma mater ňou bezpochyby je.

Do ďalších, verím, že úspešných, rokov jej želám veľa kvalitných žiakov, zapálených kolegov a priaznivý vietor do jej stále silných plachiet.